

Ik heb dorst

JACQUES GAUTHIER

Ik heb dorst

**Thérèse van Lisieux en
Moeder Teresa**

Vertaling en bewerking:

Helen Opstal
Jeroen Smith pr.

Gebaseerd op
J'ai soif,
Éditions Parole et Silence,
Genève, 2003

Aangevuld met gedeelten uit:
I Thirst,
St. Pauls,
New York, 2014¹⁰

ARCO REEKS 21

DE BOOG

Betsaida

KATHOLIEK
ALPHA CENTRUM

Opgedragen aan Lise Turbide

"Jezus vindt jammer genoeg maar weinig harten die zich onvoorwaardelijk aan Hem overgeven, die al de tederheid van zijn oneindige Liefde begrijpen."

Thérèse van het Kind Jezus,
Brief september 1896
aan zuster Marie van het Heilig Hart

"Zolang jullie Jezus niet horen in de stilte van je hart, kunnen jullie zijn 'Ik heb dorst' niet horen in het hart van de armen ... Jullie ontberen Hem wanneer je niet dicht bij Hem komt. Hij heeft dorst naar jullie."

Moeder Teresa, Geestelijk testament

Inhoudsopgave

Voorwoord	11
De werken van Thérèse van Lisieux	15
Inleiding	17
De dorst van Jezus	18
De bron verlangt gedronken te worden	21
God is het Goede dat zichzelf schenkt	22
De gevoelens van God	23
Hoofdstuk 1	
Thérèse van Lisieux: Jezus troosten	27
Leven uit liefde	28
Jezus' dorst lessen	29
Pranzini	30
De kreet van Jezus aan het kruis	32
De kleine weg	34
De wetenschap van de liefde	37
Hoofdstuk 2	
Moeder Teresa: Jezus' dorst lessen	41
De eerste stappen met Thérèse van Lisieux	42
Religieuze en onderwijzeres	44
In dienst van de armen	45
De honger van God	47
De vruchtbaarheid van het gebed	49
Missie van liefde	50
Heiligheid voor iedereen	53
Brief van paus Johannes Paulus II aan de congregatie	54

Hoofdstuk 3

Geef Mij te drinken	57
Bij de bron	57
De gave van God	60
Aanbidden in geest en waarheid	62
De Verlosser van de wereld ontvangen	66
Het levende water van het gebed	68

Hoofdstuk 4

Dit alles hebt ge voor Mij gedaan	73
De barmhartige Samaritaan	73
De bedelaar om liefde	74
De minste der mijnen	76
Twee concrete voorbeelden	79
Gebed van moeder Teresa	82

Hoofdstuk 5

Het Hart door liefde gewond	85
De verlaten herder	86
De wond van de liefde	88
De uitwisseling van harten	89
De stilte van de liefde	92
De nacht van het niets	95
God verliezen	97
De gave van de vreugde	100

Conclusie

De heilige Drie-eenheid als vuur van liefde	105
De hefboom van het gebed	106
De Gevangene van liefde	110

Appendix 1:

Offerande aan de Barmhartige Liefde	113
--	------------

Appendix 2:

Geestelijk testament van moeder Teresa	117
---	------------

Appendix 3:

Interview met pater Brian Kolodiejchuk,125

Missionaris van Naastenliefde, postulator van het
zaligverklaringsproces van moeder Teresa

De heiligverklaring van moeder Teresa131

Appendix 4:

Heer, als ik honger heb133

Voorwoord

Dit boek heeft iets duizelingwekkends. Twee heiligen: de één was al 13 jaar overleden, toen de ander geboren werd. Toch zijn het 'zussen' van elkaar. Geestelijke zussen, die allebei door hetzelfde woord van Jezus geraakt zijn. Beiden zijn na hun dood immens populair geworden en door tallozen vereerd, aangeroepen en waar mogelijk nagevolgd. Twee vrouwen die de Kerk van de twintigste en eenentwintigste eeuw mee gevormd hebben. We kennen hen als Thérèse van Lisieux en moeder Teresa van Calcutta.

Jacques Gauthier is een Canadees, gehuwd, schrijver van zo'n vijftig geestelijke boeken. Hij zocht naar hetgeen deze twee heiligen ten diepste verenigde. Hij laat in dit boek zien hoezeer zij aan elkaar verwant zijn en hoezeer zij complementair zijn. Verwant in hun ontvankelijkheid voor de liefde van Jezus en hun grenzeloze beschikbaarheid voor Hem en de medemensen. Complementair in hun levenswijze: de één als verborgen slotzuster in Lisieux en de ander als wereldreizigster en gastspreekster bij de VN; de één jong gestorven zonder grootse werken, de ander liet als 87-jarige een wereldwijde congregatie na.

Dit boek is geen beschrijving van hun levens. Gauthier richt zich vanaf het begin op het wezenlijke van hun beleving. Hij begint nog centraler, niet bij Thérèse en Teresa, niet in Lisieux en Calcutta, maar in Jeruzalem, op Calvarië. Daar klonk uit de mond van de stervende Jezus: "Ik heb dorst." Aan de hand van de spiritualiteit en geschriften van de 'beide Thérèse's' laat Gauthier deze kreet weerklinken. Het is immers God de Zoon die dit roept, juist op het moment dat Hij zich helemaal offert aan zijn Vader voor het heil van de mensen. Juist op het moment dat Hij openbaart hoe onpeilbaar diep de liefde van God is.

Dit boek is in zekere zin op elke bladzijde een weerklank van die dorstkreet van Jezus. Hoofdstukken 1 en 2 introduceren Thérèse en moeder Teresa en hun antwoord op dit woord van de Heer. Gauthier schrijft in hoofdstuk 5: "Van Samaria tot Calvarië, van Granada tot Paray-le-Monial, van Lisieux tot Calcutta, het is altijd dezelfde kreet van Jezus die klinkt over de nacht van de wereld." Samaria is de plaats van de Samaritaanse bij de put, aan wie Jezus vraagt: "Geef Mij te drinken." Heel hoofdstuk 3 is een lange overweging bij deze gebeurtenis. Calvarië was, zoals gezegd, de berg vanwaar de kreet de wereld over klonk en de eeuwen door blijft klinken: "Ik heb dorst". Hoofdstuk 4 richt zich vooral op de verborgen aanwezigheid van Jezus in de armsten der armen en laat zien hoe de beide 'Thérèse's' in heel kleine gebaren de naastenliefde beoefenden. Hoofdstuk 5 richt de blik naast Lisieux en Calcutta op Spanje en Zuid-Frankrijk. Granada is de Spaanse stad van Teresa van Avila, de 'derde Thérèse', en Johannes van het Kruis. In Paray-le-Monial toonde Jezus zijn Hart aan Margaretha-Maria Alacoque, als een zichtbaar symbool van zijn dorst naar liefde. Natuurlijk belicht Gauthier ook uitvoerig de donkere nacht, waar Thérèse en moeder Teresa doorheen zijn gegaan, of beter gezegd, die zij tot het laatste moment van hun leven gedragen hebben, in verbondenheid met hun gekruisigde Heer.

Twee langere teksten aan het eind vormen, om het zo te zeggen, de testamenten van deze 'genieën van de liefde': de toewijding van Thérèse aan de Barmhartigheid en een 'laatste' brief van moeder Teresa aan haar congregatie. (appendices 1 en 2)

Het verschijnen van de Nederlandse vertaling van dit boek markeert ook drie belangrijke momenten. Allereerst het Jaar van Barmhartigheid (8 december 2015 - 20 november 2016). Een jubileumjaar dat in zekere zin de vrucht is van een decennialange voorbereiding die zich in personen laat herkennen: Thérèse, zuster Faustina, Marthe Robin, moeder Teresa, en paus Johannes Paulus II en dus ook erna

in zekere zin 'doorgaat'. Paus Franciscus blijft altijd alles zichtbaar houden op Jezus. In zijn bul voor het Jubileumjaar *Het Gelaat van de barmhartigheid* schreef hij: "De Kerk voelt sterk de behoefte om de barmhartigheid van God te verkondigen. Haar leven is authentiek en geloofwaardig, wanneer zij van de barmhartigheid haar overtuigende boodschap maakt. Zij weet dat vooral op een ogenblik als het onze, dat vol grote verwachtingen en tegenstellingen is, haar eerste taak is allen binnen te leiden in het grote mysterie van de barmhartigheid van God door het gelaat van Christus te aanschouwen." (nr. 25)

Het tweede moment is de heiligverklaring van moeder Teresa in Rome op zondag 4 september 2016, de vooravond van haar sterfdatum, tijdens een bijeenkomst voor allen die zich inzetten voor de werken van barmhartigheid. Met de heiligverklaring bevestigt de Kerk, dat moeder Teresa een voorspreekster én voorbeeld is voor de universele Kerk, ja, voor de hele mensheid.

Ook aan een derde moment kan dit boek niet voorbijgaan, zoals geen enkel katholiek boek uit deze periode van de Kerk: de beweging van de heilige Geest die aanspoort tot nieuwe evangelisatie én Eucharistische aanbidding. Thérèse is patrones van de 'missie' en in die zin ook van de evangelisatie. Moeder Teresa zal benadrukken dat elke activiteit, of het nu de verzorging van de armen of evangeliseren is, altijd gedragen moet worden door tijden van stille aanbidding van Jezus in de heilige Hostie.

Twee heiligen uit de twintigste en eenentwintigste eeuw. Voor hen is het bestaan van God vanzelfsprekend en daarom hoeven ze geen tijd en energie te geven aan een zoektocht. Ze kunnen 'aan de slag'. Op overtuigende wijze laten zij zien, dat het woord van de Heer waar is: "Wie zijn leven verliest omwille van Mij en het Evangelie, zal het redden." (Marcus 8,35) Wat maakt een 'leven' geslaagd? Een vraag die actueler lijkt dan ooit. Werkelijk succes en geluk zijn voor de 'happy few' en dan nog erg broos. Ook popsterren die miljonair zijn gaan (soms jong) dood.

Topsporters verliezen hun snelheid en kracht boven de dertig. Krampachtig proberen we te grijpen en vast te houden. Volgens de Heer zijn we dan eigenlijk aan het 'verliezen'. Thérèse en moeder Teresa hebben echter 'losgelaten', 'zich verloren' in het gebed en de naastenliefde. Ze hebben niet gegrepen, maar gegeven. Daarom gaat er een weldadige indruk van hen uit. Diep in ons hart weten we: zo zou het leven geleefd moeten worden.

Dit boek van Gauthier heeft dus iets duizelingwekkends. Al lezend wordt men door Thérèse en moeder Teresa meegenomen om zich in de bron van de Barmhartigheid te storten, de dorst van Jezus. Er staan geen bijzaken in en de schrijver wijkt niet van deze dynamiek af. Aan het eind is de lezer anders geworden. Wat dat is, is moeilijk te zeggen. Zich meer bewust van Gods grote liefde en van de eigen beperktheid? Dankbaar voor wegverkenners en wegbereiders als Thérèse en moeder Teresa? Maar het lijkt dieper te gaan. Wie dit boek rustig met een open hart leest, krijgt dorst. De dorst naar een leven met en voor God en we horen Jezus zeggen: "Wie dorst heeft kome tot Mij." (Johannes 7,37) En na dit boek zullen we het telkens weer horen in ons gebed, tijdens de Mis, in voorbereiding op de biecht, maar ook op straat, op het werk, in het gezin, via de nieuwsberichten ... Telkens weer horen we Hem fluisteren of roepen: "Ik heb dorst."

Helen Opstal
Jeroen Smith pr.
Stichting Katholiek Alpha Centrum

26 augustus 2016
Geboortedag van Agnes Gonxha Bojaxhiu, moeder Teresa

De werken van Thérèse van Lisieux

Geschrift	Te vinden bij
A, B/M of C/G r of v + nr.	1
Brieven + datum	2
Gedichten + blz. + nr.	3
RP (Récréations pieuses) + nr.	4
LG (laatste gesprekken) + datum + blz.	5

1. Autobiografie Geschiedenis van een ziel

Nederlandse vertaling: *Mijn Levensverhaal*, door pater Koen de Meester, vertaling door Pauline Kortekaas, Carmel-Edit, Moerzeke, 2001 = **A, B/M of C/G r of v + nr.**

A is manuscript A aan moeder Agnes
B/M is manuscript B aan zuster Marie
C/G is manuscript C aan moeder Gonzaga
r/v recto en verso

De cursieve woorden in de citaten zijn woorden door Thérèse onderstreept.

2. Brieven

Brieven, vertaald door Joost Laudy, Carmelitana, Gent, 1983
= **Brieven + datum**

3. Gedichten

Enkele zijn vertaald in Deel I van de *Werken van Mystieken, Werken van de kleine H. Teresa van Lisieux*, Uitgeverij Brand, Bussum, 1953 = **Gedichten + blz. + nr.**

Nr. verwijst naar de Poésies in *Oeuvres complètes*, Thérèse de Lisieux, Cerf-DDB, 1992.

4. Toneelstukjes

Deze zijn niet vertaald, maar terug te vinden in *Oeuvres complètes*, Thérèse de Lisieux, Cerf-DDB, 1992,

Récréations pieuses = **RP + nr.**

N.b. twee toneelstukjes zijn vertaald in Deel I van de *Werken van Mystieken, Werken van de kleine H. Teresia van Lisieux*, Uitgeverij Brand, Bussum, 1953. In dit boek wordt echter niet naar deze twee stukken verwezen.

5. Laatste gesprekken

Vertaald door Joost Laudy in *Ik ga het leven binnen*, Carmelitana, Gent, 1975 = **LG + datum + blz.**

Inleiding

Na de vruchtbare pelgrimage die de relieken van de kleine Thérèse in 2001 door Canada maakten met als thema 'Christus ontmoeten door de heilige Thérèse van Lisieux', gaf ik meerdere retraites en lezingen over haar leven en spiritualiteit. Tijdens een van deze bijeenkomsten in het heilige Maria van Gatineau-centrum, vroeg Lise Turbide mij of ik een bedevaart 'in de voetstappen van Thérèse' naar Lisieux zou willen begeleiden met Canadese pelgrims. Ik weigerde om meerdere redenen, maar niet zonder haar te zeggen dat ik tot Thérèse voor deze intentie zou bidden. Het was een beleefde manier om de verantwoordelijkheid af te wijzen. Het is echter niet mogelijk om 'ongestraft' tot Thérèse te bidden want zij antwoordt op haar manier.

In november 2002 was ik door de gemeenschap van de Béatitudes in Lisieux uitgenodigd om in Lisieux zelf een inleiding te geven over het thema 'Thérèse, hoop voor echtparen en gezinnen'¹. Het werd een inspirerende ervaring vooral omdat mijn vrouw mij vergezelde. Op de terugweg bezochten we in Parijs de Sacré Coeur voor een tijd van stil gebed. Een benedictijner zuster vroeg me zomaar of ik een bedevaart naar Thérèse wilde begeleiden. "Niet weer", zei ik tegen mezelf. En "betekent dit dat ik Canadese pelgrims naar Montmartre en Lisieux moet begeleiden?" Ik reageerde met dezelfde woorden die overal op van toepassing zijn: "Wilt u ervoor bidden, zuster, en als Thérèse het wil, zal het gebeuren." Ik wist heel goed dat dit verzoek voor mij bedoeld was en ik ging ermee akkoord. Thérèse wilde geen tijd verloren laten gaan.

1 Zie Jacques Gauthier, *Thérèse de Lisieux, une espérance pour les familles*, Éditions des Béatitudes, Nouan-le-Fuzelier, 2003, 144 pagina's.

De pelgrimerende reliekschrijn van Thérèse van Lisieux.

De dorst van Jezus

Tijdens de voorbereidingen van de eerste bedevaart die op 2 november 2003 zou eindigen met een lezing over Thérèse en de gemeenschap van de heiligen, vernamen we dat moeder Teresa zaligverklaard zou worden. Dit zou gebeuren op Missiezondag, 19 oktober 2003, zes jaar nadat Thérèse was uitgeroepen tot kerklerares. Zodra ik dit hoorde maakte ik plannen om Rome in het reisplan op te nemen en naar de zaligverklaring te gaan van degene die haar naam te danken had aan de kleine Thérèse. Naar Parijs gingen we hoofdzakelijk voor de Sacré Coeur en de Notre-Dame des Victoires, die zo belangrijk waren in het leven van Thérèse. Daarna zouden we nog een week naar Lisieux gaan om daar te bidden en de belangrijke plaatsen te bezoeken.

Daar kreeg ik vanuit het diepst van mijn ziel een aansporing om een boek te schrijven over de twee Thérèse's. Ik had al meerdere boeken geschreven over de kleine Thérèse

van Lisieux en dat leek me wel voldoende. Maar er was niets tegen te beginnen. Hoe meer ik de gedachte verwierp hoe meer deze met kracht terugkwam. Ik probeerde er met alle macht tegenin te gaan, maar de vonk was er en dat is al wat ik nodig heb om aan een nieuw boek te beginnen. Ik sprak erover met mijn vriend Christophe Rémond, die verantwoordelijk is voor de manuscriptenselectie van uitgeverij 'Parole et Silence', en hij gaf meteen zijn toezegging om dit boek zodra het geschreven was, te gaan uitgeven.

Maar vanuit welke invalshoek zou ik naar de twee Thérèse's kijken? Wat was het eigenlijk dat hen ten diepste verbond? Telkens weer kwam ik uit op de dorst van Jezus. Niet hun dorst naar Jezus, maar de dorst van Jezus naar ons, naar hen. Wat de twee Thérèse's ten diepste verbond leek mij het lessen van Jezus' dorst, hun verlangen om Jezus te troosten vanwege de onverschilligheid van zovelen, zijn dorst naar liefde lessen, Hem een plezier doen, Hem beminnen in de naaste en zichzelf laten beminnen door Hem, zich openen voor de stromen van tederheid die zich bevinden in zijn Hart, omdat de liefde niet ontvangen wordt zoals zou moeten.

Op 6 februari 2003 kwam ik dit centrale gegeven van de dorst van Jezus op het spoor. Ik vroeg om een teken aan Thérèse, niet vanuit een gebrek aan geloof, maar vanuit een groot vertrouwen. Ik had de gewoonte om voor het slapengaan een tekst van Thérèse te lezen uit een klein boekje met 365 teksten van haar². Ik zei haar dat als ik die avond een tekst zou lezen over het thema van de dorst, ik dit zou ontvangen als bevestiging van het plan rond het boek. De tekst van Thérèse van 6 februari kwam uit de beroemde brief van september 1896 aan haar meter, zuster Marie van het Heilig Hart. Het is ook de tekst die moeder Teresa vaak aanhaalde om haar zending aan de zusters uit te leggen:

2 Raymond Zambelli, *Avec Thérèse de Lisieux, Rien que pour aujourd'hui*, Éd. du Signe, Strasbourg, 2000.

"Diezelfde God die verklaart dat Hij het ons niet hoeft te zeggen als Hij honger heeft, is er niet voor teruggeschrokken om een beetje water te bedelen bij de Samaritaanse vrouw. Hij had dorst ... Maar toen Hij zei: 'Geef Mij te drinken' was het de liefde van zijn arm schepsel die de Schepper van het heelal afsmeekte. Hij had dorst naar liefde ... Ah, ik voel meer dan ooit: Jezus dorst naar liefde. Hij ontmoet alleen maar ondankbaren."

Denk nu niet dat ik altijd een snel en helder antwoord krijg op m'n gebeden. Er is niets magisch aan. Het geloof is een kwestie van vertrouwen op en liefde tot God, vooral in tijden van geestelijke droogte, zoals Thérèse mij zo vaak heeft getoond. Door het bestuderen van de geschriften van de kleine Thérèse en die van moeder Teresa kreeg ik de zekerheid dat ik op de goede weg was door deze twee grote geliefden van God aan de voet van het Kruis samen te brengen. De kreet van Jezus, "Ik heb dorst", die meerdere keren hernomen wordt in hun geschriften, was doorslaggevend in hun leven, zoals te zien is in de eerste twee hoofdstukken die een levensbeschrijving zijn van deze religieuzen. Dit "Ik heb dorst" is in alle huizen van de Missionarissen van Naastengeliefde bij het schilderij van de Gekruisigde te lezen. Ook de foto van Thérèse van Lisieux is er nooit ver vandaan. Moeder Teresa schrijft in haar 'Geestelijk testament', dat als appendix 2 bij dit boek is gevoegd:

"Het is voor mij overduidelijk dat alles bij de Missionarissen van Naastengeliefde (MvN) bedoeld is om de Dorst van Jezus te lessen. Zijn woorden, geschreven op de muren van alle kapellen van de MvN, zijn niet uit het verleden maar levend, hier en nu gesproken tot jullie. Geloven jullie de woorden? Als het 'ja' is, dan horen en voelen jullie zijn tegenwoordigheid. (...) Als je één ding moet onthouden uit deze brief, dan is het dit: "Ik heb dorst". Het is een uitspraak die een veel diepere betekenis heeft dan wanneer Jezus eenvoudig "Ik houd van

jullie" had gezegd. Zolang je niet diep van binnen weet dat Jezus dorst naar jullie, is het onmogelijk voor jullie om te weten wie Hij voor jullie wil zijn of wie Hij wil dat jullie zijn voor Hem."

Deze dorst wordt ook uitgedrukt in de ontmoeting van Jezus met de Samaritaanse vrouw, waarover hoofdstuk 3 gaat: "Geef Mij te drinken." (Johannes 4,7) We zullen deze woorden horen weerklinken in het hart van de twee Thérèse's en zelfs bij een derde, in de persoon van de heilige Teresia van Avila. In hoofdstuk 4 belicht ik een ander citaat van Jezus dat ook vaak werd aangehaald door beide Thérèse's: "Al wat jij gedaan hebt voor een dezer geringsten van mijn broeders hebt jij voor Mij gedaan." (Matteüs 25,40) In het laatste hoofdstuk keren we terug naar het Kruis, naar deze liefdeswond van Jezus, door Johannes van het Kruis op prachtige wijze in een gedicht verwoord dat gaat over een herder die door zijn herderin is vergeten, met de titel 'Een herdersknaap'.

De bron verlangt gedronken te worden

De kleine Thérèse en moeder Teresa hernemen vaak dat God dorst heeft, tot ongenoegen van sommigen die God zien als een onpersoonlijke energie, een onbenaderbaar 'iets' van koude volmaaktheid. "De bron verlangt gedronken te worden", zei de heilige Gregorius van Nyssa. De openbaring van deze goddelijke dorst leidt naar de kern van de roeping van beide Thérèse's: liefde zijn in de Kerk en de wereld. Deze roeping tot de liefde is nooit urgenter geweest dan nu. "De liefde wordt niet bemind", riep Franciscus uit in zijn tijd. Thérèse van Lisieux en moeder Teresa hebben door hun liefde de dorst van God geleest, die verlangt te worden bemind. Joseph Langford, die samen met moeder Teresa de priestertak van de Missionarissen van Liefde stichtte, wijst in dezelfde richting wanneer hij schrijft: "Wij bestaan om de dorst te lessen die God heeft

naar onze liefde, en op een bepaalde manier 'bestaat' God in ons leven om de in ons bestaande dorst naar zijn liefde te lessen."³

"God is ons bekend als onbekend", zei Thomas van Aquino. God de Vader is altijd groter dan wij kunnen uitdrukken. Maar in zijn Zoon riskeerde Hij de openbaring van wie Hij is; zijn Vleesgeworden Woord heeft de mensheid een nieuwe kans geboden, een barmhartige weg die leidt naar deze dorst om te beminnen en bemind te worden, die Jezus zelf ervaaarde op een wijze die wij nooit zullen ervaren. In het gelaat van de Zoon openbaart zich de Vader: "Wie Mij ziet, ziet de Vader." (Johannes 14,9)

"Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, die in de schoot des Vaders is, Hij heeft Hem doen kennen." (Johannes 1,18) De Zoon openbaart ons dat God dorst naar onze dorst, Hij verlangt ons te beminnen. Hij is aanwezig in onze ziel en Hij wil ons helemaal vervullen met zijn barmhartigheid. Hij verlangt zichzelf te geven en zich in ons uit te storten, dat is zijn vreugde. Ik hoor de twee Thérèse's die ons lijken te zeggen: Laten we God niet de vreugde ontnemen ons te beminnen!

God is het Goede dat zichzelf schenkt

Pater Marie-Eugène van het Kind Jezus, een groot leerling van Thérèse, definieert deze tedere God filosofisch in de lijn van Pseudo-Dionysius en Thomas van Aquino: "God is *Bonum diffusivum sui*, Goedheid, het Goede dat zichzelf schenkt."⁴ De liefde is het vanzelfsprekende gevolg. Deze gevende beweging van de goddelijke Barmhartigheid schraagt ons wanneer we een relatie met God hebben en we ons als zijn geliefde kinderen bij de hand laten nemen. Zo worden we zijn vreugde en vervullen we zijn

3 Joseph Langford, *D'une Thérèse à l'autre*, Feu et Lumière (tijdschrift Gemeenschap van de Béatitudes), september 1997, p. 43.

4 Louis Menvielle, *Thérèse Docteur racontée par le Père Marie-Eugène de l'Enfant-Jésus*, vol. II. *Les clés de la Petite Voie*, Éd. du Carmel et Éd. Parole et Silence, Venasque et Saint Maur, 1998, p. 37.

verlangen om zichzelf aan ons te geven. Want de God van Liefde zoekt zich mee te delen, zich te geven en zich uit te storten; het ligt in zijn natuur: "Gods liefde is in ons hart uitgestort door de heilige Geest die ons werd geschonken." (Romeinen 5,5)

"Wanneer het Goede een kort moment zou stoppen met zichzelf te geven in een liefdevolle daad van zelfgave, dan zou het geen liefde meer zijn. Liefde die stopt wordt egoïsme. God de Vader verwekt zijn Zoon zonder ophouden, van de Vader en de Zoon gaat de heilige Geest voortdurend uit; daarom is God eeuwige Liefde. De liefde die ons is gegeven moet niet in onze ziel blijven. Ze heeft het nodig om terug te gaan naar de bron en ze wil haar beweging van zichzelf geven door ons voortzetten."⁵

Thérèse van Lisieux doet haar overgave aan de Barmhartige Liefde om de stromen van tederheid te ontvangen waarmee het Hart van Christus gevuld is. Moeder Teresa lest Jezus' dorst door de allerarmsten te beminnen. Deze twee zielen, die vervuld zijn van een groot verlangen, groeien naar de maat toe van Gods dorst naar hen. Zij hebben begrepen dat God lijdt omdat Hij zichzelf niet verder kan geven; dat is zijn gerechtigheid die overloopt van barmhartigheid.

De gevoelens van God

Sommigen noemen het antropomorfisme wanneer je een menselijk uiterlijk, reacties en gevoelens aan God toeschrijft. En wat dan nog? Is dit niet wat de schrijvers van de Bijbel deden en alle mystici na hen? Als God zijn geelaat toont in het gezicht van een mens, dan mogen wij deze

5 Pater Marie-Eugène de l'Enfant-Jésus O.C.D., *Je veux voir Dieu*, Éd. du Carmel, 1957, p. 301. Pater Marie-Eugène is zaligverklaard op 19 november 2016.

analogieën, symbolen en vergelijkingen gebruiken om beter te begrijpen wie Hij is. Het is niet zozeer God die handelt zoals ons, maar wij zijn het, die moeten handelen zoals Hij. Wat dit betreft, spreek ik liever van 'theomorfisme'. Wanneer wij naar God verlangen, is dat omdat Hij het eerst naar ons verlangde; wanneer wij Hem zoeken, is dat omdat Hij ons eerst heeft gezocht; wanneer wij geloven in en hopen op Hem, is Hij het die als eerste in ons heeft geloofd en op ons hoopte. Zoals Charles Péguy schreef:

"Alle gevoelens die wij voor God moeten hebben,
Het is God die ermee is begonnen om ze voor ons te hebben ...
En alles wat we voor God zouden moeten hebben,
Het is God die ermee is begonnen door dit voor ons te hebben."⁶

We kunnen van God alleen in analogieën spreken, in de wetenschap dat geen begrip zijn mysterie kan omvatten. In dit opzicht, zijn de stilte en de poëzie de meest geschikte talen om dit mysterie te benaderen. De dichter Patrice de La Tour du Pin spreekt van 'theopoëzie'. Velen zouden zich meer bewust worden van het mysterie van God als ze het zouden bezingen, zoals bijvoorbeeld de mystici van de Karmel hebben gedaan. Pater Pierre Eliane, karmeliet en musicus, getuigt: "Ik vind het prachtig dat liederen wegen van heiligheid worden! God bemint de 'kleine middelen', zoals Thérèse van Lisieux zei. Te beginnen met de Menswording. En de hoogste mystiek is die van de hoogste nederigheid en de hoogste menselijke tederheid. Het beschouwen van de Kribbe en het Kruis."⁷

"God is liefde", bevestigt de heilige apostel Johannes (1 Johannes 4, 8 en 16). Hij liet de mens vrij: vrij om Hem te

6 Charles Péguy, *Le porche du mystère de la deuxième vertu*, Gallimard, Parijs, 1986, p. 97-98.

7 Pierre Éliane, *Chansons du Carmel*, Presses de la Renaissance, Parijs, 2002, p. 20.

ontvangen of Hem af te wijzen, vrij om Hem te behagen of te kwetsen. Hij baart ons zonder ophouden voor het eeuwige leven en dat gebeurt niet zonder Hem pijn te doen. God is almachtig in zijn barmhartigheid en medelijden. Alles in Hem is ontvangen en geven; het is de beweging eigen aan het leven en de liefde. Wie kan uitdrukken wat de heilige Geest aan de geliefde zielen te horen geeft, die vervuld zijn van liefde en in wie Hij woont, vraagt de heilige Johannes van het Kruis zich af in het voorwoord van het 'Geestelijk Hooglied'?

"Want wie zou kunnen beschrijven wat Hij [de Geest] de liefhebbende zielen waarin Hij verblijft laat verstaan? En wie zou in woorden duidelijk kunnen uitdrukken wat Hij hen doet ervaren? En wie tenslotte wat Hij hen laat verlangen? Niemand is hiertoe bij machte, dat is zeker; zelfs zij die dit ondergaan, vermogen het niet. Want juist daarom laten zij door beelden, vergelijkingen en symbolen iets overstromen van wat zij gewaarworden. Uit de overvloed van hun geest vertolken zij eerder geheime mysteries dan dat zij een rationele verklaring geven. Als dergelijke symbolen niet gelezen worden met de eenvoudige geest van liefde en inzicht die zij bevatten, lijken zij eerder onzin dan redelijke taal."⁸

In antwoord op het Evangelie van de verlossing in Jezus Christus, kunnen we tot God spreken met onze beperkte woorden en reageren op zijn dorst met onze onvolmaakte werken. Niets van de mensen is voor God verborgen. Wil je de weg gaan van God, dan moet je een mens worden zoals God verlangt dat de mens is. Ons diepste mens-zijn werpt een uniek licht op Gods natuur, op zijn dorst te beminnen en te worden bemind. Dit mens-zijn wordt belichaamd door genieën van liefde als Thérèse van Lisieux en moeder Teresa. Zij hebben God troost gebracht in het

⁸ Johannes van het Kruis, *Mystieke Werken, Geestelijk Hooglied*, Carmelitana, Gent, 1980, proloog, p. 267-268.

gebrek aan liefde dat Hij ervaarde door onverschilligheid, door zichzelf volledig voor Hem open te stellen en de reserves aan liefde die in Hem waren te ontvangen. Het was hun verlangen om Hem plezier te doen door zichzelf te vergeten en alles uit liefde te doen. "Jezus plezier doen", was de lievelingsuitspraak van de kleine Thérèse; voor moeder Teresa was dat "Alles voor Jezus".

"De heilige Thérèse en moeder Teresa: twee geestelijke zussen, die als twee spiegels zijn die elkaar weerspiegelen en waarbij de één onthult wat bij de ander niet meteen zichtbaar is ... De heilige Thérèse en moeder Teresa zijn twee gelijkgestemde getuigen die God koos om zijn dorst naar liefde te onthullen, de roeping die de gehele mensheid heeft om te beminnen en te worden bemind, en de 'kleine weg' die voor allen begaanbaar is."⁹

9 Joseph Langford, *D'une Thérèse à l'autre*, p. 44-45.